

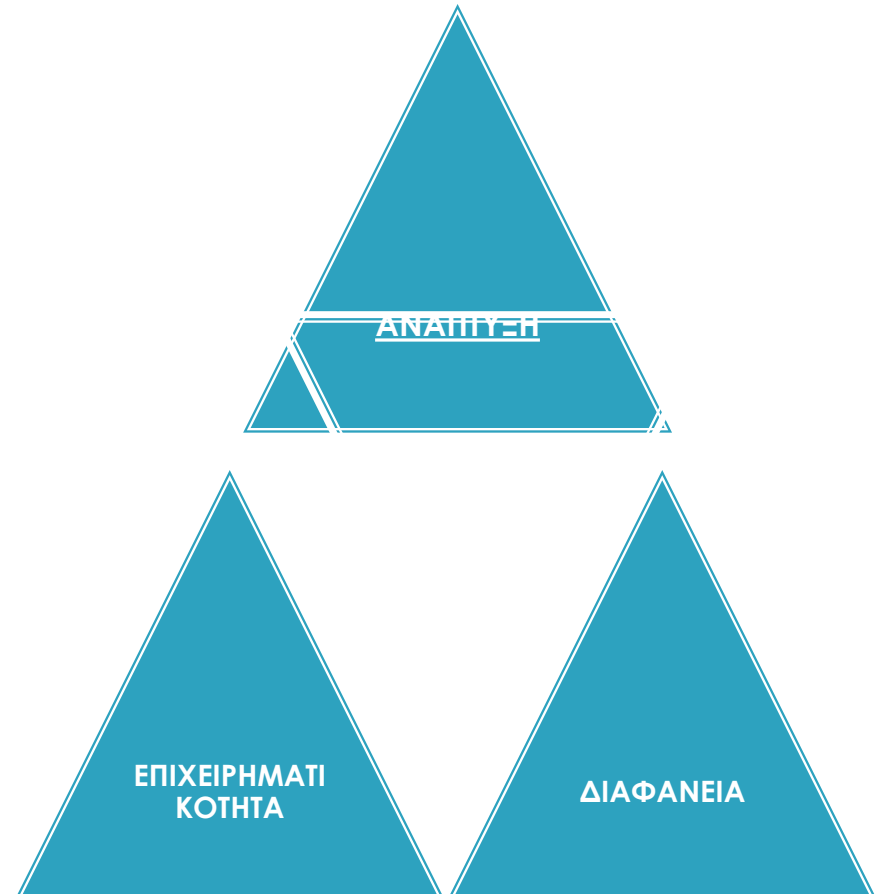
Η σημασία της διαφάνειας για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας

Δ. Αναγνωστοπούλου
Νομική Συνεργάτης, Διδάκτωρ Νομικής Αθηνών

- Το έτος 2022 σηματοδότησε τη σταθερή και ταυτόχρονα δυναμική επάνοδο στην κανονικότητα, μετά από δύο και πλέον χρόνια οικονομικής και κοινωνικής αστάθειας που προκάλεσε η υγειονομική κρίση του κορονοϊού.
- Η Ελλάδα σημείωσε, το **2022**, **αύξηση της τάξης του 48,2 % στις Ξένες Άμεσες Επενδύσεις (ΞΑΕ)**, φθάνοντας σε νέα **επίπεδα ρεκόρ με 7,9 δις**, που είναι οι μεγαλύτερες (καθαρές) εισροές ΞΑΕ την τελευταία εικοσαετία.
- Στον τομέα των **εξαγωγών** διατηρήθηκε η ανοδική πορεία και το 2022, παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση 36,7% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Είναι αξιοσημείωτο, ότι την τριετία 2020-2022 οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 77,6%, δηλαδή από 30,8 δις ευρώ το 2020 σε **54,7 δις ευρώ το 2022**.
- Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνουν την ανοδική πορεία της ελληνικής οικονομίας και την επιτυχημένη προσπάθεια για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα και την προώθηση των εξαγωγών.

- Οι δύο έννοιες – Επιχειρηματικότητα και Διαφάνεια - αποτελούν τη βάση στήριξης της Ανάπτυξης.
- Η παραγωγικότητα, η διαφάνεια και η αποτελεσματική λογοδοσία είναι εγγενώς συνδεδεμένες.
- Η έλλειψη διαφάνειας και ακεραιότητας επηρεάζει αρνητικά την παραγωγικότητα και την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας (Americas Business Dialogue στην έκθεση 2018 Action for Growth: Policy Recommendations and Plan of Action 2018-2021 for growth in the Americas).

- Στο επιχειρηματικό περιβάλλον, η διαφθορά προκαλεί **αβεβαιότητα, επιβράδυνση** των διαδικασιών και οδηγεί στην **επιβολή πρόσθετου κόστους**.
- Λόγω του πρόσθετου κόστους, μια τοποθεσία καθίσταται λιγότερο ελκυστική για επιχειρηματικές δραστηριότητες. Οι επιχειρήσεις και οι επενδυτές χρησιμοποιούν **μοντέλα λήψης αποφάσεων και ανάλυσης κινδύνου** κάθε χώρας (**country risk**) για να συγκρίνουν τις διαθέσιμες επιλογές τους και να προχωρήσουν στις πιο ορθολογικές επιχειρηματικές και επενδυτικές κινήσεις.
- Ως αποτέλεσμα της διαφθοράς, μειώνονται οι ιδιωτικές επενδύσεις και η ανταγωνιστικότητα και δεν είναι δυνατή η πλήρης ανάπτυξη των δυνατοτήτων της οικονομίας.

- Η αβεβαιότητα αποθαρρύνει τη δέσμευση των ιδιωτικών επιχειρήσεων σε μια μακροπρόθεσμη αναπτυξιακή στρατηγική, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερέστερη η επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.
- Η διαφθορά υπονομεύει την εμπιστοσύνη στους θεσμούς, μειώνει την ικανότητά τους περί διαμόρφωσης ενός σταθερού και φιλοεπενδυτικού περιβάλλοντος με συνθήκες υγιούς και ελεύθερου ανταγωνισμού.

- Η διαφθορά κοστίζει στην Ελλάδα 14 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως και αυξάνει το κόστος του επιχειρείν κατά 12%.
- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η διαφθορά υπολογίζεται σε 120 δισ. ευρώ ετησίως.
- Το πραγματικό κόστος της διαφθοράς δεν μπορεί να μετρηθεί με βάση απλώς και μόνο το ποσό των δωροδοκιών που καταβάλλονται ή των δημόσιων κονδυλίων που εκτρέπονται.
- Στο εν λόγω κόστος διαφθοράς περιλαμβάνεται επίσης η απώλεια παραγωγής λόγω της ανορθολογικής κατανομής των πόρων, της στρέβλωσης των κινήτρων και άλλων ανεπαρκειών που οφείλονται στη διαφθορά

- Η **πρόληψη** αποτελεί βασική συνιστώσα της καταπολέμησης της διαφθοράς.
- Όλο και περισσότερες εταιρείες υιοθετούν οικειοθελώς εσωτερικά κανονιστικά κείμενα για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας καθώς και για την πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων.
- Μια βασική πρόκληση για την αποτελεσματική εφαρμογή των προληπτικών μέτρων είναι να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα αυτά βασίζονται σε προσεκτική διάγνωση των κινδύνων και των τρωτών σημείων.
- Τα προληπτικά μέτρα πρέπει να εστιάζουν στα προβλήματα των οποίων την επίλυση επιδιώκουν. Σε αντίθετη περίπτωση, κινδυνεύουν να μετατραπούν σε μια απλή γραφειοκρατική διαδικασία.

- Χωρίς **ορθή εφαρμογή και παρακολούθηση**, ακόμη και η πλέον σύνθετη στρατηγική πρόληψης θα παραμείνει καθαρά φορμαλιστική και θα έχει ελάχιστο αντίκτυπο στις επιπτώσεις της διαφθοράς.
- Ζητούμενο η **ενεργός συμμετοχή των μεσαίων στελεχών** στην ενσωμάτωση των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων δωροδοκίας και διαφθοράς στον καθημερινό τρόπο λειτουργίας της εταιρείας.

- Οι συγκρούσεις συμφερόντων κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων, την κατανομή των δημόσιων κονδυλίων και των δημόσιων συμβάσεων, ιδίως σε τοπικό επίπεδο, αποτελούν επαναλαμβανόμενο πρόβλημα.
- Οι συγκρούσεις συμφερόντων αντικατοπτρίζουν μια κατάσταση κατά την οποία οι δημόσιοι υπάλληλοι ενεργούν ή σκοπεύουν να ενεργήσουν ή φαίνεται να ενεργούν προς όφελος ιδιωτικού συμφέροντος.
- Ένας συγκεκριμένος τομέας κινδύνου αφορά την κινητικότητα των εργαζομένων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
- Στους σαφείς κανόνες για την αντιμετώπιση του «φαινομένου της μεταπήδησης από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα και αντιστρόφως» περιλαμβάνονται οι περίοδοι αναμονής και η αποτελεσματική υλοποίηση ελέγχων, καθώς και η εφαρμογή αποτρεπτικών κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων. Οι κανόνες αυτοί είναι καίριας σημασίας για την προώθηση της ακεραιότητας και την εξάλειψη των ευκαιριών διαφθοράς.

- Οι ισχυρές και ανεξάρτητες ελεγκτικές αρχές μπορούν να διαδραματίσουν εξέχοντα ρόλο:
 - ✓ στην προώθηση μεταρρυθμίσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς,
 - ✓ στην ανάπτυξη αναλύσεων κινδύνου διαφθοράς και
 - ✓ στην ενημέρωση άλλων αρμόδιων αρχών όταν υπάρχουν υπόνοιες διαφθοράς.

**Ευχαριστούμε
για την προσοχή σας!**

